

Asanbek Stamov

(1938)

Yazar ve çevirmen Asanbek Stamov, 1938 yılında şimdiki Çüy şehrinin, Moskova kasabasına bağlı Çongarik köyünde dünyaya gelmiştir.

1962 yılında Kırgız Devlet Üniversitesi'nin Filoloji Fakültesinden mezun olmuştur. Sonraki yıllarda orta okulda öğretmenlik yapmıştır.

1964 yılından itibaren Devlet Televizyon-Radyo Komisyonunda redaktör olarak çalışmıştır. Sonrasında Kültür Bakanlığı vekilliği, Televizyon-Radyo Komisyonunun müdürü, Yazarlar Birliği yönetim kurulu üyesi olarak çalışmıştır. Kırgız Cumhuriyeti Meclisine milletvekili olarak girmiştir.

Kırgız kültürüne ve edebiyatına yaptığı hizmetler-

den dolayı madalya ve unvanlar ile ödüllendirilmiştir.

ESERLERİ

Tanışma (Hikâyeler); Kırgızstan, Frunze, 1966

Sonbaharın Sonlarında (Hikâyeler); Kırgızstan, Frunze, 1969

Yeni Akriba (Hikâyeler); Kırgızstan, Frunze, 1973

Doludan Sonra (Hikâyeler); Mektep, Frunze, 1976

Çüy Destanları (Hikâyeler); Kırgızstan, Frunze, 1978

Ak Kar (Hikâyeler); Mektep, Frunze, 1981

Yol Üzerindeki Yalnız Ev (Hikâyeler); Kırgızstan, Frunze, 1985

Mıskıl

ATEİSTİN TÜŞÜ / ATEİSTİN RÜYASI

Tün. Bölmönün içindeki köşülgön tıncıktı dubalga ilingen saatin çıkıldagan dabışı gana buzgansıyt. Oşondonbu ce bugün tabı cokpu aytor Coldoşbektin uykusu kelbeyt. Kaydadır alıstan avtobustun ünü çıgat da, anan al oşol zamat öto bir biyik cardan kulap ketkendey tıp basılıp in çınsız cok bolot. Andan kiyin kayradan saatin çıkıldagan üyünö terezeni urgulagan sırttağı ozondogon boroon koşulup, tamdın üstündö kimdir biröo basıp cürgönsüyt. Coldoşbektin cürögün belgisiz kusa ezip, densi cançılıp, canı kıynalgan adamça oor ulutunup, oñ cak canbaşına oodarıla közün cumat.

Uşul mezigilde, meerimdüü ün çıgat.

- İ - i, Coldoşbek, ançalık ulutunganday emne boldu? Bir ceriñ oorup turabı? Ce işiñde bugün bir kırsık boldubu?

Selt etip çoçup ketken. Coldoşbek karay salsa bet mañdayında perişte turat. Koldoronun mancaları çaş balanıkınday kısa, içke, appak eken. Tarmal çaçtuu, uuz cüz. Karaşı meerimdüü. Appak kiçinekey eki kanatuu, kudu ele çaş balanın özü.

Coldoşbek periştege ızaat körsötö cılmaymış etti da:

- Oorugan cerim cok. İşim dele cayında, periştem - dedi.

- Aytam deym da sen başınan ele işke büyrö, tıñ ciğit bolçusuñ. Uşkürüğüñdü ugup, cetip kelbedimbi. Degi ayıçtı, eger işiñ cayında bolso, anda kanday kaygıñ bar?

- Ee, periştem, adam degen oyçul, kaygıçıl bolot turbaybı. Tolgon sanaaldın kaysı birin aytayın. Anın üstünö carım tündö sizdi ubara tarttırıp emne kılam.

- Anday debe, Coldoşbek. Çarçoo degendi biz bilbeybiz. İşbiz oşondoy. Capa çekken biröögö cardam berüü, tetir colgo tüşüp batarkandardı oñ colgo ündö - bizdin mildetibiz uşul. Kıskası, tilegibiz ele adamdarga cakşılık.

- Anıñız çın, periştem. Birok kaygıma siz cardam bere alar bekensiz.

- Sen ateistmin dep cürösün, Coldoşbek. Al gana emes cıynalıştarda: kuday cok, material birinçi caralgan - dep kıykıra beresiñ. Birok, oşogo karabastan başıña kıyınçılıktar tüşkündö kudayga dalay ele calınbadiñ bele. Peyli kenen azireti kuday senin oşol iklasıñdı eske alıp, tolgon künöölörüñdü keçirip, kalaagan tilegiñdi toluk orundattı.

Gece. Odanın içindeki derin sessizliği, sadece duvarda asılı olan saatin tik takları bozuyor. Bu sebepten mi, yoksa moralsiz olduğundan mıdır; uykusu gelmiyor. Uzaktan bir yerlerden otobüs sesi geliyor, bir zaman sonra oldukça yüksek bir uçurumdan düşüyor-muş gibi gitgide azalıp sessizlik çöküyor. Daha sonra, saatin tik taklarına bir de dışarıdan pencereyi gümbürdeten fırtına eklenerek dam üstünde sanki biri yürüyor-muş gibi etki bırakıyor. Belirsiz bir tasa, Coldoşbek'in yüreğini ezip bedenini yoruyor; onu canı acıyan insan gibi inletiyor. Sağ tarafına dönerek gözlerini yumuyor.

Bu sırada şefkat dolu bir ses duyuldu:

- Ee, Coldoşbek, bu kadar inleyecek ne oldu? Bir yerin mi ağrıyor? Yoksa işiñde bugün bir tatsızlık mı oldu?

Bir anda korkup sıçrayan Coldoşbek etrafına bakındığında karşısında bir melek gördü. El parmakları bir bebeğinki kadar kısa, ince ve bembeyaz. Kıvrık saçlı, nur yüzlü. Bakışları şefkat dolu. Bembeyaz küçük kanatlı, tıpkı küçük bir çocuk görünümünü.

Coldoşbek meleğe izzet göstererek gülümsedi ve;

- Ağrıyan bir yerim yok. İşlerim de yolunda, meleğim, dedi.

- Söyleyeyim, sen baştan beri işiñde başarılı, azimli bir yiğitsin. İç çekişini duyup yetiştim. Söyle bana, eğer işiñ yolundaydı ne kaygıñ var?

- Ah, ah meleğim! İnsanoğlu düşünce sahibi, dert sahibi değil midir zaten? Düşüncelerimin hangi birini söyleyeyim? Üstüne üstlük gecenin bir yarısı sizi dertlerimle sıkıp yormayayım.

- Öyle söyleme, Coldoşbek. Yorulmak nedir bilmeyiz biz. İşimiz bu. Cefa çekenlere yardım etmek, kötü yola düşmek üzere olanları doğru yola çağırarak, bizim görevimiz. Kısacası, tek dileğimiz insanlara yardım etmek.

- Haklısınız meleğim. Fakat siz derdime derman olabilir misiniz bilmem?

- Sen ateist olduğunı söylüyorsun, Coldoşbek. Sadece bununla kalmayıp toplantılarda: "Allah yok, önce madde oluştu!" diyerek haykırıyorsun. Fakat bu dediklerinin tersine başın zora girince de Allah'a nice defa yalvarmadın mı? Bağışlaması sınırsız Allah, senin o ihlâsını görüp günahlarını affederek bütün dileklerini tam olarak yerine getirdi.

- Aytkanıñız cüyöölüü, periştem. Birok baardık tileğindi toluk orundattı - degeniñiz calgan. Ali men köp tilegime cete elekmin.

- Ok! Aytıp aytpa. Kaalagan tileğindin barı ele orundaldı. Makul, anda mintip karşı bolup, moynuñuzga albay beken?" - dep. Oşol tileğini orundalbadı. Azır bereyin.

- Coldoşbek unçukpay periştenin oozun tiktedi.

- Kan kiygön soğuştun uçuru. Anda esiñ kirip kalgan testieer keziñ. Ata - eneden acıragan sen kıyır tuuganıñ Baybektin üyün başpaanek kılıp cürgönsüñ. Oşondo kudayga mintip calınçu emes beleñ: "Ee, kuday kün bolor beken?" - dep. Oşol tileğini orundalbadı. Azır mintip zamana cakşı.

- Ooba, oşentip tilegen kündör bolgon, periştem. Anda emne köp nersege közübüz cete elek bala ekenbiz da.

- Iras, anda bala eleñer. Silerge kara kursak toygondon başka taalaydın keregi çok boluuçu. A kiyinçi? Onunçu klasstı bütürüp, instituttun aldında ekzamen tapşırğanı sagalaşıp turgansıñar. Aylanaym çoñ kuday, uşul ekzamenderden ötüp, student bolup kalsam, saga miñ meretebe irazımdı degensiñ. Al tileğini da orundalbadı.

- Anda akıl toktoto elek boz ulan turbaymınbı.

- A, biroq, instituttu bütüp catkandagı kudayga calınganıñ esiñdebi? Oşondo tolup turgan cıyırma tört caştağı kıl murut cigit keziñ emes bele.

- Periştem, kaysını aytpı catasız? Esimde çok. Anda men materialisttik filosofiya menen toluk taanıştığım bar uçurum ele. Al gana emes, ateizm boyunca aspiranturaga ötmökçü bolup cürgöm. Anan kantip kudayga tabınaym.

- Atımdı perişte deyt. Adamzat caralıp, al cer cüzündö öz betinçe tiriçilik kıla baştagandan tartıp, oyl-ogonum cakşılık. Kalp ırıs keset. Periştelere da calgan süylöçü bele. Sen ar ekzamenge barardın aldında kudayga ak ete calınçu suñ. Oşentip cürüp, ekzamenderden eñ cakşı öttüñ, kafedranın müçölörü koluñdu kısışıp, aspiranturada okuuga kalırtıñ. Ras, özüñ aytkanday ateizm boyunca dissertatsiya cazmakçı bolduñ. Oşondon dört cıldan kiyin ak sakal, kök sakal okumuştular cogunan cıyında dissertatsiya caktadıñ. Py - pay. Murda seni anday abalda körgön emesmin. Oşol, dissertatsiya caktar tünü kirdik kakkan coku suñ. "Ee, çoñ kuday, cardam bere kör. Eki düynödö esimden cıgarbaymın. Koldoçu bolsoñ uşu sapa koldo. Ekinçi saga kılapat aytpaymın" dediñ. Ertesi zalga elder cık toldu. Okumuştuu sekretar söz bergende şıpılday basıp kafedraga cıktıñ. Birok, koluñ kalçıldap, ünüñ kargıldanıp turdu. İçin den kelme keltirip, materiyanın birinçiligi cönündö süylöy baştadıñ. Andan soñ ezekli doordon baştap, Markska çeyin ki filoloftordun köz karıştırına toktolduñ da, anan dindin çığışına cana kuday denen tüşünükün konkret-tüü, abstraktuu maanilerine analiz berdiñ. Oşentip: "Kuday çok. Al miñdegen cıldar boyu eldin tüşünügün uulandırıp, koomdun ösüşünö, progresske tormoz bolup kelgen" - dediñ.

Zaldargılar kubattap kol çaap ciberiştı.

Oşol küñü sen filosofiyalık ilimderdin kandidatu degen naam aldıñ.

- Tuura - dedi, Coldoşbek başım iykep.

- Mina Coldoşbek, kuday uşunday boorker, keñ peyidüü. "Kañçalık özün kordop catsañ da, al senden cakşılığın ayabayt. Azır da kudaydın tegereginde

- Söylediklerinizde haklısınız meleğim. Fakat, 'Tüm dileklerini yerine getirdi.' sözünüz doğru değil. Hâlâ birçok dileğime ulaşamadım.

- Sus! Öyle söyleme. İsteklerinin hepsi yerine getirildi. Tamam, kabullenmeyip karşı çıktığınız için yerine getirilen isteklerinizi sayayım.

Coldoşbek cevap vermeyip, meleğin söyleyeceklerine kulak kesildi.

- Kanların oluk oluk aktığı savaş dönemi. Akılla dolduğun, ergenlik dönemin. Annenden, babandan ayrıldığında, uzaktan akraban Baybek'in evine sığınmıştın. O zaman Allah' şöyle yalvarmamış mıydın: 'Ey Allah'ım! Zaman düzeliş, buğday unundan yapılan ekmekten doya doya yiyebileceğimiz günler gelir mi acaba?'. Bu dileğin yerine gelmedi mi? Şimdi zaman iyi.

- Evet, bunu arzuladığım günler oldu, Meleğim. O zamanlar; bolluğu gözümüziñ görmediği, çocukluk dönemimizmiş."

- Gerçek, o dönem çocuktunuz. Karnınızın doymasından başka bahtın gereği yoktu. Peki sonra? Onuncu sınıfı bitirip enstitüye girmek için sınavlara girmeye hazırlandığınız sıralar: 'Kurban olduğum Allah'ım, şu sınavları başarıyla geçeyim, öğrenci olayım, sana binlerce şükür.' demiştin. O dileğin de yerine gelmedi mi?

- O zamanlar aklımın bir karış havada olduğu, delikanlılık dönemimdi.

- Ayrıca, enstitüyü bitirirken Allah'a yalvardığını hatırlıyor musun? O zamanlar akli başında, ince bıyıklı yirmi dört yaşında bir genç adam değil miydin?

- Meleğim, hangisini diyorsunuz? Hatırlamıyorum. O zamanlar ben materyalist felsefe ile yakından ilgileniyordum. Bu kadarla da sınırlı değil; ateizm konusunda doktora yapmaya hazırlanıyordum. Durum böyleyken Allah'a nasıl tapayım?

- Adıma melek derler. İnsanoğlu yaratılıp yeryüzünde kendine has bir hayata başladığından bu yana, tek düşündüğüm iyilik. Yalan rızık keser. Melekler yalan söyler mi hiç? Sen her sınav öncesinde, Allah'a tüm kalbinle yalvarıyordun. Bu şekilde sınavlardan en iyi derecelerle geçtin. Bölümün hocaları, elini sıkıp tebrik edip, doktora yapmanı teklif ettiler. Doğru, söylediğin gibi ateizm hakkında tez hazırlayacaktın. Dört yıl sonra da ak sakallı, siyah sakallı jüri üyelerinin karşısında tezini savundun. Vay vay! Seni daha önce hiç bu durumda görmemiştin. Tezini savunacağın günün gecesinde gözünü bile kırpmadın. 'Ey Yüce Rabbim! Yardım et. İki dünyada bunu hatırlayayım. Kollayacaksan bu sefer kolla. Bir daha benim varlığından şüphe etmem!' dedin. Ertesi gün salona insanlar doluştu. Bilim sahibi sekreter söz verdiğinde, kürsüye yavaş adımlarla çıktın. Fakat ellerin titreyip sesin çatallaştı. İçinden 'Kelime-i Şahadet' getirip maddenin ilk olduğu hakkında konuşmaya başladın. Sonra da önceki yıllardan başlayıp Marks'a kadarki filozofların görüşlerine yer verdin. Sonrasında dinlerin ortaya çıkışı ve 'Allah' teriminin somut ve soyut anlamlarını analiz ettin. Bu şekilde 'Allah yok. O, binlerce yıl boyunca insanoğlunun düşünce dünyasını zehirleyip toplumun gelişme sürecine fren olmuştur' sonucuna vardın.

Salondakiler kuvvetli alkışlarıyla destek verdiler.

Sen, o gün, "felsefe ilimlerinin doktoru" unvanını aldın.

- Doğru, dedi, Coldoşbek başımı sallayarak.

- İşte Coldoşbek, Allah bu derece şefkatli, yüce. 'Ne kadar kendini savunsan da, o senden şefkatini esirge-

kaparsız, maekteşip olturat elek. Senin kürsüngön oor üşkürügündü ugup: "Barçı - dedi Azireti çoñ kудay maga. - Barıp bilip kelçi. Bul carım tündö üşkürüp, azap çekip catkan kay pendem". Körsö, sen turbaysıñbı!Emne boldu, Coldoşbek? Senin mintip kaygıra turgan cönün çok ele. Oylogon tileginin baarına sençelik cetken kim bar. Üstündö zañgıragan tam. Akça degen nemeni tutamdap alıp catasıñ. Ayalduu bolduñ. Tigintip eki balañ montofödop çurkap cüröt. Dağı emne kerek saga?

- Ee, periştem, emneni aytasıñ, birook, men baktısızımın. Bir kezde oyloboy çekken iştin azabın emi tartıp catam. Baarın ele akılga salıp iştoöcü elem. Akırı colu cañılıp kalıpmin.

- İ - i, aytçı değı, emneden cañılıp kalıpsıñ? - dedi perişte. - Mümkün zardam berebiz.

"Cardam berebiz" - degen sözdü ukkada Coldoşbek kubana tüştü.

- Periştem, emnesin aytayın. Ayalım caman çıgıp kaldı. Kanday desem? Bir söz menen aytkada özümö cakpayt. Arañ ele otuzdan aştım. Dağı kaçça ömür bar aldıda, ömürüm uşul ayal menen ötüp ketebi? Ce...

Perişte tañdanıp koydu.

- Toktoçu, Coldoşbek! Bul ayalıña sen süyüp koşulbadıñ bele? Al kız kezinde sez körsötüp, üyünön çıkpay koygondo dalay colu üşkürünüp: "Ee çoñ kудay, uşul kız menin ayalım bolso saga eki düynödö iraaızımın" - deçüsüñ. Andan körö dartıñ başkada go deym. Canağı laborant caş kelindi şınaarlap ele kalıpsıñ, aşıksıñ go aga. Al emes bir - eki kurday eköñördü restorandan da kördüm.

- Periştem, cigitti baktıga cetkirgen ayal turbaybı? Ayalıma men caştık menen üylönüp koyumun. Kudaydan akırkı ötüñüçüm uşul bolsun, eger al çın ele meni koldop cürsö, akırkı colu bir irayım kılısın. Andan kiyin tük arman kılbaym.

- Makul - dedi perişte Coldoşbekke. Bul senin akırkı ötüñüçübü? Aytsa aytıp köröyün. Mümkün bul colu da cürögü cibip keter. Birook, şertteşip koyoluk. Sen öto ele unutcaak ekensiñ. Kiyin dağı tanıp cürbö? Oşonduktan akırkı ötüñüçüñ kat türündö bolsun. Tüşünüp atasıñbı meni? Bizge da dokument kerek?

- Kat türündö degeniñiz kanday?

- Kanday bolmok ele! Azireti kudaydın özünö arız caz. Arızda ötüñüçüñdü toluk körsöt.

- Kandayça baştayın arızdı -dedi Coldoşbek köñöldödn.

- Kandayça baştaym? Cönündö ele. Misalı, otpuska suraganda ce abanca akça kerek bolup kalganda arızdı kantip cazçu eleñ?

Coldoşbek ordunan turup, stoldo oturdu da, arız caza baştı. Al ar bir tamgalardı tak tartıp, şaşpayt... "...On segiz min aalamdı caratkan, baarın bilgen, booruker çoñ kудayga.

Okumuştuu Coldoşbek Colboldievden - arız".

...Dep cazdı da, bir sıyra okup çıgıp oylonup kaldı. Anan okumuştuu, degen sözdördü taştadı.

Arızdı andan arı ulanttı.

...Kudureti, çoñ kудay, sizge arız cazuunun sebebi tüşönküçö: Algan zarım caman çıgıp kaldı. Al küngö ele kemirip - kesip uruşa berçü boldu. Mendey okumuştuu küyöösü menen sıymıktangandın orduna, keede coldoştor menen cürüp keç kelsem, kayra meni çeçindirip,

mez. Şimdi de Allah'ın etrafında habersiz, sohbet eder olurduk. Senin yürekten iç çekmeni duyunca; 'Git' dedi yüce Allah bana, "Git öğren gel. Gecenin bir yarısında azap çekmekte olan hangi kulum!". Meğer senmişsin! Ne oldu Coldoşbek? Senin böyle eza çektiğin görülmemişti. Düşündüğüm tüm dileklerine ulaşan kim var senden başka? Üstünde sağlam bir çatı. Akça denen şeyi, demetle kazanıyorsun. Eş sahibi oldun. İki çocuğun, koşuşturup oynuyorlar. Daha ne gerekli sana?

- Of Meleşim, neyi söylesem ki, ben bahtsızım. Bir zamanlar düşünmeden yaptığım bir işin acısını şimdi çekiyorum. Her şeyi mantıkla ölçüp tartarak yapardım. En sonunda yanıldım.

- Haydi söyle, hangi işinde hata yapmışın? dedi Melek. Yardım edebiliriz belki.

'Yardım edebiliriz belki.' sözünü duyduğunda Coldoşbek birden sevindi.

- Meleşim, neyi söyleyeyim? Hanımım kötü çıktı. Nasıl desem? Tek kelimeyle, hoşuma gitmiyor. Yenice otuzumu geçtim. Önümde ne kadar daha ömrüm var, bu ömrüm bu kadınla mı geçecek? Yoksa...

Melek hayret içinde kaldı.

- Dursana, Coldoşbek! Hanımınla severek evlenmiş miydiniz? Evlenmeden önce, bazen naz edip evden çıkmadığında ağlamaklı; "Hey Allah'ım! Bu kız ile evlenirsem, sana her iki dünyada da şükür ederim." demiştin. O zaman başka birine gönlün düştü. Şu, genç laborant kıza ilgi duyuyorsun, aşıksın ona değil mi? Hatta bir iki kere ikinizi restoranda da gördüm.

- Meleşim, erkeği bahtiyar eden kadın değil midir? Hanımınla ben gençliğimde evlenmişim. Allah'tan son arzumu bu olsun, eğer o beni gerçekten koruyup kolluyorsa, son defa beni kollasın. Bundan sonra hiçbir arzumu olmayacak.

- Tamam, dedi Melek, Coldoşbek'e. Bu senin son arzunu mu? Bir söyleyeyim bakalım. Belki bu sefer de arzunu kabul eder. Ama önce anlaşalım. Sen çok unutkan birisin. Sonra inkâr etme. Bu sebepten, isteğin dilekçe şeklinde olsun. Anlıyor musun beni? Bize de doküman lazım.

- Dilekçe olarak dediğiniz nasıl?

- Nasıl olacak! Yüce Allah'a arzımı bildir. Dilekçede arzımı tam olarak anlat.

- Nasıl başlayayım dilekçeye? dedi Coldoşbek memnuniyetle.

- Nasıl başlayayım? Nasılsa öyle. Meselâ yıllık izin isterken ya da avans çekmek istediğinde nasıl yazıyordun?

Coldoşbek yerinden kalkıp masaya oturdu ve dilekçeyi yazmaya başladı. O her bir harfi itinayla yazıyor, acele etmiyor... "...On sekiz bin alemi yaratan, her şeyi bilen, merhamet sahibi yüce Allah'a, bilim sahibi Coldoşbek Colboldiyev'den dilekçe..."

...Diyerek yazdı ve bir kere okuduktan sonra düşünmeye başladı. Sonra da 'bilim sahibi' kelimelerinin üstünü karaladı.

Dilekçesine bundan sonra devam etti.

"...Kudreti sınırsız, yüce Allah, size dilekçe yazmamın sebebi aşağıdaki gibidir: Evlendiğim hanımım kötü çıktı. O her gün bir bahane bulup kavga eder oldu. Benim gibi bilim sahibi kocasıyla gurur duyması gerekirken, bazen arkadaşlarımla gezip geç gelsem, benim üstümü çıkarıp divana yatırıp sıcak kahve sunmak yerine, iki gözü iki çeşme ağlayıp huzursuzluk çıkarıyor. 'Sen nereye gidersen git, kimle gezersen gez

divanga catkırıp, ısı kofe bergendin orduna şoloktop ılda, beymaza kılat. "Sen kayakka baram, kim menen cüröm deseñ özüñ bilesiñ. Añğıragan een üydü küzötüp men tünü boyu calgız kalam". Ayalımdın akılsızdığın kördüñörbü? Oşol tört kömüt tamdı calgız eelep catkanına kubanbaybı. Ayalımdın kem akıldığı uşul ele deysiñbi? Üyge coldoştor ce ayıldan tuugan - uruktar kelgende atayı öçöşkösüp, kep - sözgö sındırıp: Coldoşbek, magazinge barıp kelçi. Tigi gazga koyulgan çay kaynakı beken, karay koyçu?" - dep cumşay beret. Anın kılıktarın sanap olturuuga söz cetpeyt. Azireti kuday kalıs boluñuz. Baarın aytıp başıñızdı oorutkanda emne. Ansız dele baarına közüñüz cetip turat. Emi akırkı colu sizden ötüñörüm: uşul caman ayaldan meni kutkarıp, bir cakşı ayalga tuş kıl. Ömürüm tekke ötpösün. Siz adamga ömürdü bir gana beresiz. Bul menin akırkı ötüñüm.

Sizdi urmattagan pendeñ - Coldoşbek Colboldiev".

Coldoşbek arızdı cazıp büttüp, dağı bir sıyra okup çıktı da, maşırlana perişteñi tiktedi.

- Kana büttüñbü?

- Büttüm. Alıñız, periştem.

Perişte arızdı ilip alıp, çur etken boyunça asmanga uçup ketti. Kanday coop bolor eken dep Coldoşbektin sanaası sanga bölünöt. Kañça ubakıt ötkönü belgisiz añağça koluna arızdı karmap, perişte kayra uçup keldi.

- Kaldastagan Coldoşbek ordunan tura kaldı.

- İi, iş cayındabı?

- Men arızdıñı alıp barıp, azireti kudaydın özünö sundum. Daroo okup çıgıp, çetine mintip cazıp koyup tur. Özün okup körçü - dedi perişte.

Şaşkalaktagan Coldoşbek arızdın çetine kudaydın cazganın ün çıgara okudu. "Menin pendem, okumuştuu Coldoşbek Colboldievge - de - cazıptır. - Taalaydın çegi bolboyt. Tobo degin. Baarınar ele cakşı ayal dep tamşanasıñar. Egerde cakşı ayaldın baarın silerge berip koysok, caman ayaldar kimge kalat. Beşeneñe caman da bolso, oşol kız algan ayalıñı buyurgan. Intimaktuu çaşoo-go araket kıl. Çoñkudayıñ".

Oozun açıp, dal bolgon Coldoşbekke perişte meerimdüü karadı.

- Tüşünüküñü? Mından arı intimaktuu çaşagıla. Taalay kütö biliş gerek. - dep, perişte asmandı közdöy çur etip ketti.

Uşul uçurda Coldoşbekti kimdir biröö böyröktön arı bir koydu. Karasa, bet aldında şaytan turat. Kuyruğu çubalıp, kudu ele eçkinikindey eki müyüzdüü. Öñü adamga okşoş bolgonu menen ırçıyıp külgönü suuk. Al ırsañdap küldü da:

- Coldoşbek, çoñ kudaydıñ menen perişteñ, saga cardam berdibi? Andan körö menin tilimdi alıp, murdagıday ele içip - cep kuunay ber. Adam degen bir gana çaşayt, kurgurum. Hi - hi - hi... Böyrökkö dağı bir koydu ele, Coldoşbek çıgıp turdu.

- Közün açsa, canında ıylap ayalı turuptur.

- Coldoşbek tur, tur deym. Tündö da içip keldiñ.

Deği bul coruğandı kaçan koyosuñ. Tur emi, kızmattan keçigesıñ. Emnege kıynaysıñ meni. Bol turup tamagıñdı iç. Baldardın da bakçaga bara turgan ubağı bolup kaldı.

Coldoşbek ayalın özünö tartıp, çekesinen süydüda:

- İylabaçı, canım! - dedi. Bүgün baldardı bakçaga men ele alıp barayın.

kendin bilirsın. Bomboş duran geniş evi gözetleyip yalnız başıma gece boyunca otururum.' diyor. Hanımının akılsızlığını görüyor musunuz? Onun dört odalı kocaman evin tek sahibi olmasına sevinmesi gerekmez mi? Hanımının akılsızlığı bununla da sınırlı değil. Eve bazı arkadaşlar veya köyden hisim akrabalar geldiğinde, özellikle yapıyormuş, öç alıyormuş gibi 'Coldoşbek markete gider misin? Ocağa koyduğum çay kaynakı mı bakar mısın?' diyerek iş bulup çıkarır. Onun bu patavatsızlıklarını anlatmaya kelimeler yetmez. Yüce Allah'ım şahit olun. Her şeyi anlatıp başını şişirmeyeyim. Siz zaten her şeyi biliyor, görüyorsunuz. Şimdi sizden son arzum; bu kötü kadından hisim kurtarıp bir iyi kadınla karşılaştırmanız. Hayatım yalnız geçmesin. Siz insana sadece bir ömür verirsiniz. Bu benim son arzumdur.

Size hüürmet eden kulunuz, Coldoşbek Colboldiyev."

Coldoşbek dilekçeyi yazıp bitirip bir daha okuduktan sonra, memnun bir ifadeyle Meleğe baktı.

- Bakayım bitti mi?

- Bitirdim. Buyurun, Meleğim.

Melek dilekçeyi yanına alınca bir anda uçarak gökyüzüne yükseldi. "Nasıl bir cevap gelir acaba?" diyerek Coldoşbek sabırsızlanmaya başladı. Aradan ne kadar zaman geçti bilinmez, o sırada elinde dilekçeyle Melek yine uçup geldi.

Heyecanlanan Coldoşbek ayağa kalktı:

- İşler yolunda mı?

- Ben dilekçeni götürüp Yüce Allah'a sundum. Hemen okuduktan sonra, dilekçenin kenarına şunu yazdı. Al kendin oku... dedi Melek.

Afallayan Coldoşbek, dilekçenin kenarına Allah'ın yazdığını yüksek sesle okudu: "Kulum, bilim sahibi Coldoşbek Colboldiyev'e" diye yazmış. "Kaderin sınırı olmaz. Tövbe edin. Her biriniz iyi kadın arzularsınız. Eğer iyi kadınların hepsini sizlere verirek, kötü kadınları kime veririz. Alın yazında, kötü de olsa aldığın kız, hanımın olur. Birbirinizi anlamaya çalışarak yaşamaya gayret edin. Yüce Allah'ın."

Ağzı açık, şaşırıp kalan Coldoşbek'e Melek, şefkatli gözlerle baktı.

- Anladın mı? Bundan sonra birlik içinde, birbirinizi anlamaya çalışın. Kaderi yaşayabilmek gerek... dedikten sonra Melek uçarak gökyüzüne yükselip gitti.

Tam bu sırada birisi, Coldoşbek'in böbreğinin üstüne doğru vurdu. Baktığında, karşısında şeytanın durduğunu gördü. Kuyruğu kıvrımlı, tıpkı keçinin boynuzları gibi boynuzlu. Görünüşü insana benzesinin yanında, sırtarak gülmesi soğuk. O sırtarak güldükten sonra;

- Coldoşbek, yüce Allah'ın ile Meleğin, sana yardım etmedi mi? Bundan sonra benim dediklerimi dinleyip önceden yaptığın gibi yiyip içip hayatını yaşa. İnsan dediğin bir kere yaşar bu hayatta, aslanım. Ha, ha, ha...

Böbreğine bir kere daha vurduğunda Coldoşbek kokuyula kalktı. Gözünü açtığında, yanında ağlayarak hanımı oturuyordu.

- Coldoşbek, kalk, kalk diyorum. Bu gece de içip geldin. Söyle, bu kötü alışkanlığımı ne zaman bırakacaksın? Haydi kalk artık, işine de geç kalacaksın. Niye üzölorsün beni? Haydi kalk, kahvaltını yap. Çocukların da kreşe gitme zamanı geldi.

Coldoşbek hanımını kendine doğru çekip çenesinden okşadı ve;

- Ağlama, canım! dedi. "Bugün çocukları kreşe ben götürüyem."